

Ključni datumi

- **17. travnja 2025.** – Zakon stupio na snagu u najvećem djelu odredbi
- **Tijekom 2025.** – Uspostava i tehnički razvoj Središnjeg registra stanovništva (dalje u tekstu: SRS)
- **1. lipnja 2026.** – Puna operativnost registra sa svim funkcionalnostima
 - građani imaju pristup SRS i uvid u podatke
 - državne institucije te jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koriste podatke iz SRS
- **1. siječnja 2027.** - korištenje podataka o kućanstvima iz SRS-a temeljem usklađenih propisa iz njihove nadležnosti, a za daljnju provedbu postupaka

Što je Središnji registar stanovništva?

Središnji registar stanovništva je elektronički, administrativno vođen registar koji će objediniti ključne podatke o stanovništvu Republike Hrvatske. Cilj je osigurati ažurne, sveobuhvatne i digitalno dostupne podatke koji se kontinuirano prikupljaju i ažuriraju.

U registru će se nalaziti:

- Broj stanovnika i njihov prostorni raspored
- Podaci o:
 - osobnom identifikacijskom broju i osobnom imenu
 - rođenju, smrti i državljanstvu osobe
 - braku ili životnom partnerstvu
 - osobama kojima je imenovan skrbnik ili poseban skrbnik i skrbništvu
 - prebivalištu i boravištu
 - invaliditetu
 - obrazovanju
 - osnovi zdravstvenog osiguranja
 - osnovi mirovinskog osiguranja i podaci o umirovljenicima
 - stambenoj jedinici i kvaliteti stanovanja

Ovaj registar zamjenjuje dosadašnji Popis stanovništva koji se provodio svakih 10 godina te omogućava stalno i ažurno praćenje svih demografskih i društvenih kretanja.

Koji su ciljevi?

Uvođenjem SRS postižu se višestruke koristi, kako za građane, tako i za institucije i društvo u cjelini:

- Zamjena Popisa stanovništva kontinuiranim ažuriranjem podataka iz službenih registara (npr. matične knjige, evidencije prebivališta, baze podataka o obrazovanju, zapošljavanju itd.).
- Preciznije i pravednije usmjeravanje socijalnih potpora i novčane pomoći
- Smanjenje administrativnog opterećenja za građane i javnu upravu
- Jedinstven pregled osobnih podataka građana na jednom mjestu
- Praćenje migracijskih, ekonomskih i društvenih trendova, važnih za planiranje i razvoj politika

Kako će se registar koristiti?

SRS će služiti kao temelj za brojne analize, evidencije i donošenje odluka u javnom interesu:

- Vođenje evidencije zaposlenih i neaktivnih osoba
- Analiza tržišta rada – uvid u čimbenike koji utječu na zapošljavanje
- Izračun indeksa razvijenosti za jedinice lokalne i regionalne samouprave
- Provedba mjera socijalne politike na temelju stvarnih potreba građana

U bitnome – što to znači za građane?

Implementacija registra donosi konkretne koristi:

- Lakši i brži pristup javnim uslugama bez potrebe za višestrukim dostavljanjem podataka
- Smanjenje birokracije i papirologije
- Učinkovitije korištenje javnih sredstava i usluga
- Veća sigurnost i transparentnost u upravljanju osobnim podacima
- Pravo uvida u upisane podatke ostvarivat će se sigurnim identificiranim pristupom kroz sustav eGrađani ili osobnim dolaskom u nadležnoj ispostavi Porezne uprave

Zaključno

SRS predstavlja važan korak prema modernizaciji državne uprave i boljoj povezanosti javnih službi s potrebama građana. Omogućuje donošenje politika temeljenih na stvarnim podacima te građanima pruža jednostavnije, brže i učinkovitije korištenje javnih resursa.

Najčešća pitanja i odgovori

1. Hoće li građani morati prijavljivati ili upisivati podatke u SRS?

Sam ustroj SRS koncipiran je na način da se podaci preuzimaju iz već postojećih službenih evidencija/izvora putem OIB-a te da se tek točno Zakonom definirani podaci mogu prikupiti dobrovoljnim izjavama osoba na koje se odnose.

2. Koji podaci se upisuju putem dobrovoljne izjave?

Obzirom da će se uspostavom SRS prepoznati i neki podaci koji su nužni u određenim postupcima, a koji nisu sadržani niti u jednoj službenoj evidenciji, za takve podatke omogućit će se prijava podataka od strane samih građana putem dobrovoljnih izjava i to:

- podaci o izvanbračnoj zajednici ili neformalnom životnom partnerstvu,
- podaci o vjeri i materinskom jeziku,
- podaci o nacionalnosti te
- podaci za kontakt.

3. Što znači da je izjava dobrovoljna?

Uspostavom SRS-a ostavlja se mogućnost svakoj osobi da upiše podatak koji se ne nalazi u nijednoj službenoj evidenciji, a sve u svrhu ostvarivanja svojih prava. Primjerice izjave se dobrovoljno podnose radi ostvarivanja određenih socijalnih prava ili za ostvarivanje prava pripadnika nacionalnih manjina temeljem udjela u određenim jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.

4. Postoje li kazne ukoliko se podaci ne prijave putem dobrovoljne izjave?

Nisu propisane prekršajne sankcije ukoliko se podaci putem dobrovoljne izjave ne upišu ili se upiše netočan podatak.

5. Na koji način se upisuju podaci na temelju dobrovoljno podnesenih izjava?

Za sve građane predviđena je opcija podnošenja pisane izjave koja se može podnijeti putem sustava e-građani ili osobnim dolaskom u nadležnu ispostavu Porezne uprave. Ukoliko građanin nije mogućnosti sam podnijeti izjavu, umjesto njega to može učiniti opunomoćenik ili zakonski skrbnik.

6. Tko ima pravo uvida i korištenja podataka sadržanih u SRS?

Svaka upisana osoba - Porezna uprava kao voditelj podataka mora omogućiti uvid u upisane podatke koji se na nju odnose te omogućiti da joj se na zahtjev izda potvrda o upisanim podacima.

Porezna uprava - kao voditelj i korisnik podataka

Korisnici podataka - isključivo za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti temeljem valjane zakonske osnove

7. Koja su prava upisanih osoba u Središnji registar stanovništva?

Porezna uprava omogućuje svakoj osobi uvid u upisane podatke u Središnjem registru koji se na nju odnose te isto tako omogućuje na zahtjev osobe izdavanje potvrde o upisanim podacima. Upisana osoba će moći:

- imati uvid u upisane osobne podatke uz prethodnu identifikaciju,
- tražiti potvrdu o upisanim podacima i
- dostaviti činjenicu o netočnosti upisanih podataka.

8. Što ako upisani podatak u Središnjem registru stanovništva nije točan?

Ispravak, odnosno upis podataka provodit će se ispravkom/upisom u nadležnoj evidenciji izvora podataka.

9. Hoće li SRS u potpunosti zamijeniti dosadašnji Popis stanovništva?

Uspostavom Središnjeg registra stanovništva u potpunosti će se zamijeniti dosadašnji Popis stanovništva koji se provodio svakih 10 godina.

10. Jesu li osobni podaci u SRS-u zaštićeni?

SRS koristi visoke standarde sigurnosti i enkripcije podataka kako bi se zaštitila privatnost građana.

Pristup imaju samo ovlaštene institucije, a građani mogu nadzirati svoje podatke putem sustava e-Građani. Odredbama Zakona o SRS-u jasno se određuje načelo zaštite osobnih podataka te prikupljanje prema spomenutim propisima. Isto tako, propisuje se mogućnost korisnicima da pristupaju podacima iz SRS-a u obavljanju poslova iz svoje nadležnosti polazeći od primjena načela zaštite osobnih podataka i načela povjerenje i točnosti. Dakle, korisnici mogu podatke iz SRS-a koristiti samo za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti, a koji proizlaze iz posebnih propisa. Isto tako, svaki građanin će moći dobiti podatak koji korisnik i u koju svrhu je imao uvid u njegove podatke.